

Amerika nem tek nti hadieszköznek a Zeppelineket

Párisból jelentik: A katonai ellenőrző-bizottság követelni fogja a Zeppelin-művek lerombolását, ami ellen Németország a szövetségségi legfőbb haditanács-hoz apellálhat amely eddig is számos kérdésben megváltoztatta korábbi felfogásait. A franciák fontosnak tartják, hogy francia társaság is megszerezze a Zeppelin társaság szabadalmát. Javasolni fogják, hogy Németország a jóvátétel számáért Franciaországnak is szállítson Zeppelineket, mely esetben a franciák a Zeppelin-gyár fennállását két évvel meghosszabbítanák.

Newyorkból jelentik: Amerika a Zeppelineket nem hadi, hanem világközlekedési eszközöknek tekinti, amikkel már a legközelebbi jövőben akarják átalakítani az Amerika-Európa közötti közlekedést.

Berlinben a Reichstag-ban megkérdézték a kormányt, mit szándékozik tenni a Zeppelineknek a franciák által kilátásba helyezett lerombolásának megakadályozására. Az interpelláció kifejti, hogy a francia követelés végrehajtása hatalmas kulturális értékek esztelen, céltalan megsemmisítése és anyagpocsékolás lenne.

község tradícióját ezen ténykedésével megbántani és bizonyos abban, hogy ha az elnök tudta volna, hogy a főbb, mint a hitközség jellegének és régi vallási irányzatának őre ezeknek megbántását fogja látni említett istentiszteletben, úgy azt nem engedélyezte volna."

Érdekes szembeállítás avval a hosszúra eresztett előjárósági határozattal, mely halmozott frázisaival csakis a jóhiszemű közönség megtévesztését célozza.

Fehér Arthur még egy szavaló-estélyt tart

Fehér Arthur a budapesti Vígyszínháznak volt a tagja mindaddig, amíg el nem szavalt Ady Páva-versét s Petőfitől az Apostolt. A kurzus lehetetlenné tette ezt a nagy művészt Magyarországon s Fehér Arthur azóta a bécsi magyarságot s az utódállambeli magyarokat tanítja az igazi szépi, az igazi nagyság elhivatottságával új és emberbarát kultúrát. Fehér Arthur feladata több mint versek recitálása, Fehér Arthur művésze választóvize az utódállambeli városokban annak a társadalmi rétegnek, mely ellát az európai horizontig. Sajnos, csütörtöki estélye azt bizonyította, hogy Nagyvárad nem nagyon méltó régi hírnevéhez, egy egész kicsi közönség hallgatta és tapsolta végig Fehér Arthur előadását, aki a, szó se róla, nem valami keresett műfajban, a versszavalásban egészen különös, a meghatódásig nagyszerűt produkált. Nagy dimenziókat átfogó hangja a virtuóz technikai jával a vers legelrejtettebb szépségeit is modulálni tudja. Változatos műsorában nagy érdeklődéssel találkozott az előadott Karinthy és Heltai-szavak, amelyek egészséges humorát kitörő kacagás fogadta.

Fehér Arthur hallgatósága rábirta arra, hogy estélyt az első fellépés erkölcsi sikerein felbuzdulva, vasárnap este ugyancsak a Kereskedelmi Csarnokban megismétlje. Ezúttal Shakespeare szonettét, Verhaeren-versek kerünek Kosztolányi fordításában a közönség elé. Ezékiel XXXVII-ak fejezete a Bibliából, Székely néphalladák: Felcségen szentem, Kőműves Kelemen, néhány erdélyi költő, egy szerelmi ciklus a világ legnagyobb költőiből összeválogatva, Ady-sorozat. A román költők közül Minulescu és Isac. Grillparzer szerenáda s a humor Heltai Jenő képviseli „Hogyan vertem meg először a feleségemet?” című frappáns hatású szatirájával. Jegyek a Hegedűs Hírlaprodában és a Központi Újságrodában kaphatók előre. Az estély kezdete este 9 óra.

A prefektus szemleutja Érmihályfalván és Székelyhídon

Tegnap érkezett haza Popovici Miklós dr. prefektus érmihályfalvi és székelyhídi útjáról. A prefektus elmondotta munkatársának, hogy rendes szemleutját tartotta meg az érmihályfalvi és székelyhídi sziguranácán, határrendőrkapitányságokon és általában az összes állami és megyei hivatalokban. De főképpen az agrárüggyel, panaszokkal foglalkozott. Érmihályfalván megállapította, hogy hét hold földnél kevesebbet senki sem kapott és a panaszok ma már legfeljebb arra terjednek ki, hogy némelyek más, jobb területen szeretnék földjüket kimérteni.

Hasonlóan meglepődést talált Székelyhídon is az agrárreform keresztvitelénél. Egyetlen, ami felkeltette figyelmét különösképpen, a megye sáros, közvetlenül újai voltak. Hegyközkövacsitól kezdve az ut esős időben csaknem járhatatlan Érmihályfalvák, ahol a homokon megszűnik a sár. Ezen az állapotban azonban — ugymond — momentán nem lehet segíteni, mert horribilis összeg kelene a kikövezésre, amelyre különösen Kis- és Nagygyágya körül föltétlenül szükég lenne.

A prefektus úgy nyilatkozott, hogy az államépítési hivatalal érintkezésbe lép, mit lehetne segíteni az utaknak javítása érdekében. Utján mindenütt személyesen érintkezett a nippel és beszédet intézett hozzájuk, hogy a románok és magyarok közös megértéssel, egymás megértésével igyekezzenek a békés együttműködést tovább is fenntartani.

Nincs még befejezve az orthodox hitközség konfliktusa

A nagyváradai orthodox hitközség több tagja az alábbi sorok közlésére kérte föl szerkesztő-egységünk:

Az orthodox izr. hitközség előjárósága ezúttal nagyon sietett „béke” határozatának nyilvánosságra hozatalával annyira, hogy be sem várva a másik félnek választát — noha ez lett volna a nobilis dolog — egyoldalul világáig kürtölte az ő szája-ize szerinti békét.

Ez a gyorsaság kissé gyanús, ha megfontoljuk, hogy a főbbi ur tiltakozásának megtörténte után hat hétre volt szükségük, hogy ezzel az ügyel előjárósággal foglalkozzanak, de már 24 órán belül klasszikus becsü határozatukkal a nyilvánosság elé léptek, pedig a főbbi ur választát tegnap — csütörtök — dében már tudták úgy, hogy a válasz publikálása akadályba nem ütközött volna. Az is igaz, hogy így a cikknek más címet kellett volna adni.

Ezt a kis mulasztást mi a következőkben pótoljuk.

A főbbi ur az előjáróság négy tagú kiküldöttje előtt kifejtette, hogy az előjáróság nyilatkozatát leghatározottabban visszautasítja, mert nemcsak nem honorálja az ő legszerényebb mértékben lezállított igényét, de azt (a felhalmozott udvariassági frázisai mellett) lényegében sértőnek tartja, mert jogkörének és állásfoglalása dolgában kihívó modorban leckézeti és kioktatja a főbbi urat.

Egyben kijelenti, hogy ezek után semmiféle elégtételre nem reflektál és ezentúl a templomot akkor fogja látogatni, amikor annak szükségét látja.

Elfoglaltan, intelligens, az ügy előmenyét alaposan ismerő egyénnek elég lesz, ha a főbbi ur által kívánt rövid deklarációnak — mely már jóval az ünnepek előtt az elnökség kezében volt — lényegbeli tartalmát ideiktatjuk, ami egy orth. főbbinak legtermészetesebb és legszerényebb igényét kell, hogy képezze.

„Az elnökség a f. hó 7-én délután fél 4 órakor a cionista kongresszus alkalmával a hitközségi elnök által engedélyezett, a kongresszusi programban felvett ünnepi (Mincha) istentisztelet ügyében megállapítja, hogy távol állott az elnöktől a hit-

Hölgyek figyelmébe!

Kosztümök és köpenyek
legdivatosabb
készítése már **800 leitől**

Fleisz Károlynál Sr. Gojdu 11.
(Beóthi Ö.-ut)

Uriszabó üzletünket

a „Sas-passagéban”
megnyitottuk

hol a legkényesebb izlésnek megfelelő elsőrangú divat ruhákat készítenk a legszolidabb árakban

Bacsó és Braun

BELLA DONNA

D
O
R
I
A
N

F
I
L
M

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Szombaton

A belfásti grófnő

Dráma 6 felvonásban.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. A 3 órás előadás mérsékelt árú.

PASSAGE (vált Vigadó) MOZGÓ

Szombaton

Marccó az erő embere

Játék a halálvesedelemmel 6 felvonásban.

A főszerepben: **Marccó.**

Ezt megelőzi:

„Fatty a ligetben”

Burleszk 2 felvonásban. — Dorian filmek!

Szembesítések a Reinitz-ügyben Kassán

Megírtuk, hogy a többszöri gyilkossággal vádolt Reinitz Jakabot Kassára szállították. Reinitz kihallgatása Kassán szakadatlanul folyik. Mint Kassáról jelentik: Reinitz fölötté nyugalmanul tölti az éjszakáit a fogházban, alig alszik valamit, folytonosan töprengve járja celláját, vagy pedig órák hosszáig egy helyen ül és révedezve maga elé nézve elgondolkodik. Több ízben elhagyja nyugalmát, kizökken flegmájából és sirni kezd. A rendőrség egyelőre arra helyezi a fősúlyt, hogy Reinitz kassai tartózkodásának minden legkisebb részletét tisztázza.

Pongrácz tanácsos a tegnapi napon kihallgatta azokat a tanukat, akik Kassán tartózkodása idejéből ismerték Reinitzet és azután megtörtént a velük való szembesítés. Elsőnek Wieser Hermann Várkapu-utcai szabót hallgatták ki. Tanu elmondotta, hogy két év előtt Reinitz, akit akkoriban még nem ismert, egy ismeretlen fiatal ember társaságában, aki Fekete néven mutatkozott be, megjelent nála és egy nadragót rendelt. Körülbelül két hétig voltak még azután nála Reinitz és Fekete ezalatt ott laktak a lakásában. De még elköltözésük után is mintegy hat héten át Kassán látta őket. Sőt a templomban is többször találkozott velük. Csak mikor a Reinitz-ügy felszínre került és a Korzó-mozgóban meglátta Reinitz vetített képét, akkor jött rá, hogy az ő Schwartz néven bemutatott vendége tulajdonképpen Reinitz volt.

A vallomás után szembesítették Wieser Reinitzzel, akiben a tanu nyomban felismerte vele lakóját.

— No, mit szól hozzá? — kérdezték Reinitzet.

Reinitz ezáltal nem tagadott, beismerte, hogy tényleg úgy volt, amint tanu előadta.

— Kérem, nincs abban semmi, tényleg laktam a tanunál — mondta. Csúpan azt tagadta, hogy Schwarz néven mutatkozott be. — Erre semmi okom sem volt.

Ezután a bankó vendéglő tulajdonosának, Jercs László vendéglősnak a feleségét hallgatták ki. Jercsné elmondotta, hogy körülbelül két év előtt nyáron úgyszólván minden héten és pedig rendszeren csütörtökön megfordult náhuk a vendéglőben egy fekete szakállas zsidó férfi, akiben később Reinitzet ismerte fel.

Az asszony szembesítéskor felismerte Reinitzet és megerősítette vallomását.

Jercs László hasonlóan adja elő a dolgokat. Elmondotta, hogy ő is több ízben látta vendéglőjükből Reinitzet. A szembesítésnél Jercs is felismerte Reinitzet. De Reinitz vele szemben is tagadott mindent.

Végül még egy fontos tanuvallomás következett. Meisner Erzsébet Csermely-völgyi-út 7. szám alatti lakos ugyanis előadta, hogy 1922-ben nyáron úgyszólván nap-mag után találkozott a csermelyi villamoson egy fekete szakállas férfival, aki kifelé igyekezett a Csermelybe. Sőt több ízben együtt is vártak a megállóhelyen a villamosra. Egy alkalommal, amikor ismét össetalálkoztak a megállónál és hosszabb ideig várakozniuk kellett, gúnyosan megjegyezte Reinitz felé fordulva:

— Furcsa, hogy miért mennek a zsidók a Csermelybe imádkozni.

— Az idegen szakállas férfi erre dühösen végigmért — vallotta tovább a tanu — és utána idegesen elfordult tőlem. Később ismertem rá csermelyi utatársamra — Reinitzre.

Tanu a szembesítésnél is felismerte Reinitzet, aki azonban nem akart semmiről sem tudni és tovább tagadott. A szembesítések ezzel egyelőre véget értek és Reinitz visszakísérték cellájába. Hétfőn tovább folytatják kihallgatását.

A soproni diákzavargások a magyar parlament előtt

Lendvai István „világnézete”

Budapest, október 17. A magyar nemzetgyűlésen Lendvai István a főiskolai ifjúság magatartásáért napirend előtt felszólalt. Felelvasta a soproni erdészeti és bányászati főiskola hallgatóinak a levelet, amelyben azt írják, hogy békében is fehér holló volt a zsidó közöttük. A háború és a forradalmak után zsidó nem tehetett be a lábát közéjük. Ha arra gondoltak, hogy *Selmeczel*, régi székhelyüket a zsidóság forradalmi szerepléséért veszítették el (?), nem tudnak belenyugodni, hogy zsidó is legyen soraikban. A továbbiakban részletesen elmondják, hogy két zsidó hallgatóért, akiket a miniszterium küldött nyakukra, zárták be a főiskolát. A főiskolára pedig, írják a derék ifjak, *nagyobb szükség van, mint a nyavalyás, rothadt zsidóktól megfertőzött Budapestre.* (Nagy zaj és felháborodás a baloldalon.)

Lendvai kijelenti, hogy az egész ország egyetemi ifjúsága szolidaritást vállal a soproniakkal. Két zsidó ifjúról diákszárájk fenyeget és az egész országban megakad az ifjúság tanítása. Szerinte a nufertus clausus, amelyet *kevesek*, nem is vonatkozik a soproni főiskolára. Hosszasan fejtegeti világnézetét a zsidókérdésben.

Sándor Pál: *Ez nem világnézet, ez bornírtság!*

Lendvai tolnácsolja a keresztény ellenzék üdvözlését a keresztény magyar ifjúságnak. Szerinte a kormányzat nem cselekszik helyesen, hogy az ország leendő szellemi vezérkarát konfliktus elé állítja.

amelyet meg lehetett volna oldani úgy is, hogy a zsidóság is belenyugodott volna. A zsidókhöz is volna pár szava. Megismétli szegedi kijelentését: *Jesodrom a lelkeket oda, ahol pogrom vetése érik!*

Zajos közbekiáltások: Ne sodorja!

Pakots József napirend előtt szóváltette a diákkérdést. Felemlítette, hogy az egyetem kapuiiban csoportok állnak, amelyek megakadályozzák a tanítást. Egyetért Lendvai beszédének azzal a részével, hogy a kormány az oka, hogy az események idáig fejlődtek. A kormány konszolidációt hirdet, de éppen az ifjúság lelkében és hajlamaiban nem találjuk ott, ahol az ifjúság fejlődését irányítja.

A nemzetgyűlésen történeteket ügylát-szik megszívlelte a kormány, ugyanis amint jelentik: Sopronon kívül az egyetemeken megkezdődtek a tanítások. Zubriczky rektor nyilatkozott a lapoknak, hogy a diákgyűlésen garanciát kapott, hogy rendzavarás nem fog történni, ezért az előadást engedélyezte. Az előadásokon maga is megjelent és felhívta az ifjúságot, hogy a rendzavarástól tartózkodjék. Az egyetem kapuja előtt két diákot látott, akik az előadásra menőket figyelmeztették. Ezeket posztjukról elküldötte. Tegnap semmi rendzavarás se fordult elő. Az ifjúsági szervezetek kiküldöttei megjelentek a miniszter előtt és bejelentették, hogy a tüntető távoimaradás csak egy napig tartott s folytatják a tanulást.

Hadügyminiszteri rendelet a tartalékos tisztek fegyvergyakorlatairól

Kétféle haladékokat kaphatnak az önkéntesek a román nyelv megtanulására

Kolozsvárról jelentik: A városi tanács a következő hadügyminiszteri rendeletet tette közzé, melynek alapjául a nagyvezérkarnak a belügyminiszterhez intézett 2852 —1924. számú átirata szolgál:

A tartalékos tisztekről szóló törvény és végrehajtási utasítás értelmében a hadügyminiszter az 1924. január 14-iki hivatalos lapban 229. számú rendelethez fegyvergyakorlatra hívta be a tartalékos tiszteket két részletben. Még pedig júniusban, illetve októberben tartandó gyakorlatra. A gyakorlatra azok a tartalékos hadnagyok hívtak be, akik rangjukat az 1919., 20. és 21. években nyerték el. E tisztek egyrésze mint államhivatalnok, fölöttes hatóságuk útján a felmentését kérte a hadgyakorlatok alól, olyan különböző okokból, melyekről a törvény nem rendelkezik, másrésztük pedig ugyancsak illetékes hatóságok útján a

behívás elhalasztását kérte, de ezek a kérvények nem érkeztek a törvényben előírt időn belül a katonai hatóságokhoz. Ugyanezen szemlében egyes hatóságok magukra vették a felelősséget és nem engedték meg a behívott tisztek bevonulását, közbenjárva a nagyvezérkarnál, menességek és halasztások érdekében, anélkül, hogy eleve bizonyosak lettek volna, hogy a nagyvezérkar jóvá fogja hagyni kéréseiket. A nagyvezérkar ezen tiszteket, akik az engedélyre várva, nem jelentkeztek csapattestüknél, úgy tekintette mint akik nem engedelmeskedtek a behívó parancsoknak. Hogy a jövőre a törvény végrehajtásában minden késedelem elkerültesék, ezennel közzététetnek a tartalékos tisztekre vonatkozó végrehajtási utasítás következő pontjai:

I. 29. §. Felvannak mentve az évi fegyvergyakorlatok alól a) a miniszterek, b) a diplomáciai testület külföldi szolgálatában lévő tagjai, c) a törvényhozó testületek tagjai az ülésszak alatt.

II. 5. §. Kivételes módon és csak egy évre haladékokat kaphatnak a) a külföldi tanulmányúton lévő tartalékos tisztek, b)

APOLLÓ MOZGÓ

1924 október 18—22-ig, szombattól—szerdáig

Ut a boldogság felé!

Griffith mesterműve.

Lillian Gish és Rudolf Barthelmess, Amerika legjobb filmstarjai a főszerepekben.

Valódi BORSALINO KALAP ujdonságok 700 Lei MOLLUS-nál

állami küldetésben külföldre küldött tartalékos tisztek, akik a fegyvergyakorlatok alatt kénytelenek távol lenni az országból.

A halasztást a tanulmányútján levő tisztszámára kérvény alapján adják meg, amelyhez csatolni kell annak az intézetnek a külföldi román képviselő által látogatott igazolványát, melyben a tisztszámot tartalmazza. Az állami küldetésben levő tisztszám csatolnia kell annak a hatóságnak bizonyítványát, amely külföldi küldetését elrendelte. A kérvényeket legalább tíz nappal a központosítás megkezdése előtt be kell nyújtani a behívó parancsban megnevezett csapatvezetőnek. A halasztást a szolgálati út szerinti parancsnokságok jelentései alapján csak a hadügyminisztérium (a nagyvezérkar) adhatja meg.

III. 51. §. A beteg tartalékos tisztek a betegség súlyára szerint ugyanazon év egyik fegyvergyakorlatáról a másikig, vagy a következő évre kaphatnak halasztást. F. célból a tisztszámok a helyőrség katonai orvosától, vagy pedig a legközelebbi helyőrség katonai orvosától kell bizonyítványt csatolnia.

Ezen esetekben kívül semmiféle más felmentés, vagy halasztás nem engedélyezhető. A tartalékos tisztek, akik nem esnek a törvény ezen felmentő, vagy halasztó pontjai alá és mégis egyéb jogcímeken kérelmezve a kedvezményeket, nem jelentkeznek a kitűzött időben, valamint azon tisztek, akiknek helyzete a törvény szerint a fenti halasztást vagy felmentést magával hozhatja, de nem töltik be a törvényben előírt időn belül a szükséges formalitásokat, úgy tekintetnek, mint engedetlenek a behívóparancsra szemben és a katonai büntető törvénykönyv szerint bírói eljárás alá esnek.

A rendelet végül felhívja a hatóságokat, hogy a fenti három pont esetén kívül ne is kérjenek felmentést, mert azt eleve visszautasítja a hadügyminisztérium. A rendeletet Madarescu hadügyminiszter és Lupecu vezérkari főnök írták alá.

Itt említjük meg azt az értesülésünket, hogy legújabb hadügyminiszteri rendelkezés szerint azok az önkéntesek, akik nem bírnak eléggé a román nyelvet a tiszti iskolai látogatásához szükséges mértékben, kétévi halasztást kaphatnak katonai szolgálatuk megkezdésére. Amennyiben ezen két év alatt nem tanulják meg a román nyelvet végkép elvesztik önkéntességi jogukat.

Zauberer & Comp.

Str. Gen. Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 7.

Férfi- és női szövetek halatlan olcsó árban kaphatók. 1382

SUCHARD

KAKAO

FELÜLMULHATATLAN

LÁBIZZADÁS

ellen egyetlen biztos szera CSANDA-féle

Kapható Csanda gyógyszerlárbán Str. Mosoiu (Kert-utca)

PODOL

PAP

LAN

KÉSZEN ÉS RENDELÉSRE

MERCUR

ÁRUHÁZBAN

Reg. Ferdinand (Rakóczi-ut.) 5

LEGOLCSÓBB

PAP

LAN

Fogházra ítél nagyváradai ékszerész

Két érdekes felelősséghozott döntést a nagyváradai királyi bíróság.

Még tavaly történt, hogy özv. Kertész Antalné Lorber Bernát ékszerésznek átadott nagyobb értékű arany- és ezüst-ékszereket, hogy azokat dolgozza fel és vigye Budapestre. Az egyezség szerint az elért haszonból 30 százalék illetéke volna Lorber Bernátot. Az ékszerész azonban se fel nem dolgozta a reabizott értékeket, se elszámolni nem akart azokkal úgy, hogy özv. Kertész feljelentette a törvényszéknek a sikkasztásért. A törvényszék a nyomós okok alapján el is ítélte Lorber Bernátot hat havi fogházra. Felelősséghozott volt az ügy a bírósághoz, amely megváltoztatta a törvényszék ítéletét és a börtönbüntetést két havi fogházra szállította le.

Ugyancsak tegnap tárgyalta a bíróság a Dorian-mozgó betörőjének a felelősséghozottát is. Tóth József a tavisszal feltörte a Dorian-mozgó iróját, ahonnan a kézi pénztárból 1000 lelt lopott. Ugyancsak betört özv. Horváth Lázárné Körös utcai lakásába is, ahonnan apróbb értékű tárgyakat emelt el. A törvényszék egy évre ítélte Tóth Józsefet és az ítéletet a bíróság jóváhagyta.

Újabb terhelő adatok Frohreich ellen

Frohreich elmeállapotának megvizsgálását kéri — A gyilkos bankárt most már csak a vacsora érdekli

Budapestről jelentik: Az egyedi kastélyban lefolyt csatái tragédiájához: Frohreich Ernő a soproni ügyészség foglya. Tegnap hallgatta ki a vizsgálóbíró Frohreich Ernőt, aki eddig teljes egészében fentartotta az előző beismerő vallomását. Külön hangsúlyozta, hogy

nem akarta megőlni apját, csak az erős felindulás ragadta végzetes tetteire.

A vizsgálóbíró kihirdette Frohreich elítélését az előzetes lefoglalásról szóló végzés. Védője tanácsára Frohreich megnyugodott a végzésben.

Tegnap este Frohreich és védője beszélgettek a fegyházban. Frohreich első kérdése a következő volt:

— Doktor ur, mi lesz a vacsora?

Láthatólag nem érdekli a büntetés, ügyvédjével mind másról beszél, csak arról nem. A soproni ügyészség vezetője szerint dr. Geley körösvári vallomása Egyedi Mariska elleni szolgálatteljesztési adatokat, Frohreich ellen semmit. Újabb terhelő adatok merültek fel Frohreich ellen, amelyek az előre megfontolt szándékra mutatnak. Így többek között megkérdezték, hogy Egyedi vérszékelyezéssel csenges en, azokról a fejfedelmi ajándékokat igért a cselédségnek, ha elhagyják a gyanús körülményeket.

Az új vallomások között szerepel az, amely különösen érdekes. E szerint Egyedi a gyilkosságot megelőző napon panaszkodott, hogy

éjszaka a szomszéd szobájában járkálást hallott. Még akkor éjszaka becsukta az ajtókat.

Gyanítják, hogy Frohreich a gyilkosság napjának délelőttjén azért kereste fel apját, hogy az ajtót kinyissa és így könnyebben bejuthasson a szobába.

Tegnap különben Sopron megye alispánja felfüggesztette Molnár Elemér csónai főszolgabíró, súlyos közeledésszerűségért.

Budapestről jelentik: A soproni vizsgálóbíró megidézte kihallgatásra az Egyedi-lányokat, akik a büntető törvény idevonakozó paragrafusára való hivatkozással megtagadták a vallomástételt. Dr. Geley körösvári volt a vizsgálóbíró. Vallomásából annyit

kiszivárogtat, hogy Elissenné, Egyedi Mariska és Frohreichné, Egyedi Ilonka tudták a gyilkosságot. A vizsgálóbíró szerint a felmerült adatok alkalmatlanok az Egyedi-lányok elleni eljárás megindítására, miután a büntető törvénykönyv a családtagok bűnpártozását nem bünteti. Valószínű, hogy Frohreich Budapestre visszatérve elmondotta a feleségének, hogy apját meggyilkolta.

Frohreich védője a vizsgálóbíróhoz beadványban kérte Frohreich elmeállapotának megvizsgálását. A család adatai szerint beszámíthatatlan állapotban fejtotta meg apját. Ugyancsak, mint fontosabb okot sorol fel a beadvány azt is,

hogy Frohreich már egy ízben volt a Schwartzler-szanatóriumban és eddig anyja is elmebajban halt meg.

Magyarországon törvényjavaslat készül a kamatszóra megfékezésére

Mint Budapestről jelentik, a magyar pénzügyminiszter Bud János és báró Körösi Frigyes új törvénytervezetén tárgyalnak, amely alkalmas volna megfékezni a kamatszórát. Eddig beavatott hírforrások szerint, háromféle megoldás merült fel:

1. A szedhető kamatot a Jegybank leszámítási kamatlábától teszik függővé, oly módon, hogy megállapítják a hivatalos bankkamatláb fölül a magánosok által még szedhető kamatmaximumot;
2. A pénzügyminiszter felhatalmazást kap a nemzetgyűléstől, hogy esetről-esetre megállapítsa a kamatmaximumot és
3. A kamatmaximumot időnként a törvényhozással állapítja meg.

Ez az utóbbi megoldás a legvalószínűbb és a bankárok azt hiszik, hogy a maximális kamat szabályozását aligha fogják a parlamentre bízni. Leginkább meglepő a szakköröket az az álláspont, amit a két 2 százalékos kosztokamat tekintetében a pénzügyminisztérium referensei elfogadnak. Ez a törvény csak két évi érvényvel bír, ennek leteltével meg kell szüntetnie; a két évből már körülbelül egy esztendő le is telt.

Új felismerés került a Weiszlovics sarkokraktár kikapcsolására

Hónapok hosszu során át húzódik a Banca Nazionale és Weiszlovics Lajos temetkezési intézet tulajdonosa között a kőfaragótelep kikapcsolásának ismeretes ügye. A bank, arra való hivatkozással, hogy a kőfaragók monoton kopcsolása kellemtelen hatnak és zavarják a banktisztviselők munkáját, több ízben is arra kérte a hatóságokat, hogy munkát szüntessék be a telepen. Ez meg is történt, de a felelősségi fórumon megsemmisítették a határozatot, épp úgy, mint a kitépítési határozatot is. Végre a miniszter elé került az ügy, aki az összes eddigi határozatot megsemmisítette. Weiszlovics Lajos kőfaragótelepét régi jogaihoz vissza helyezte, azon az alapon, hogy nem talált törvényes formát sem a kitépítésre, sem a munka megsemmisítésére.

Néhány hónapig ezek után szünetelt az ügy, azonban a Banca Nazionale igazgatósága nem tudott megnyugodni a miniszteri intézkedésben és most Nagyvárad város kölesöntőjének lebontásánál írásban kifejtette, hogy csak akkor hajlandó a kölesöntő felrakozni, ha a bank előtti álló Artibus épületét lebontják és Weiszlovics Lajos kőfaragótelepén a városi temető végvárát becsüntetik.

Az Artibus épületének lebontását néhány nap előtt meg is kezdték. A Weiszlovics kőfaragó telepe ellen benyújtott újabb feljelentésre pedig Pop Mihály előjáró tegnap az üzemeltetést

Weiszlovits Lajos nem nyugodott meg, hanem most is megfélembreztette a határozatot. Együttal ügyvédjevel, dr. Gzeplédy Miklóssal felkereste a prefektust, aki azonban kijelentette, hogy prefektusi jogkörét lépné túl, ha beleavatkozna a törvényes folyamat között folyó ügybe.

Ut a boldogság felé

A leghatalmasabb Griffith-film sajtó bemutatója

Az Apolló-mozgó bevezette a nagyvárosi mozgószínházaknál már divó szokást és reprezentáns filmjeiből meghívott közönség előtt külön bemutatásokat rendez. Az újságírók meghívásával objektív kritika elé kívánja állítani az Apolló igazgatósága azokat a monumentális filmalkotásokat, amelyek hosszú diadalutaim érkeznek el hozzánk. Nem a reklám dobpergésein keresztül, de mindenütt, ahol megjelentek lázas érdeklődést, komoly elismerést és hektre való témát váltva ki.

Griffith, az amerikai filmrendezők mestere „Ut a boldogság felé” című legújabb filmjében összpontosította mindazt, amit a scénaírás, a rendezés és fényképezés technikája a film fejlődésének folyamatán eredményezett. Az „Ut a boldogság felé” kis egyszerű regény az életből anélkül, hogy erőszakoltan komplikált lenne, vagy unalmasan banális. Egyszerű kis regény, fájdalmas és megható s naplónybeérkező mesével, olyas, amelyet az északi írók tudnak, nem a bűvös éghajlat alatt, a hosszú napsütésben élők, Knút Hamsun, vagy Peter Nansen talán. Lilian Gisch aki maga a fiatalság hangulata, a hősnő a partnerei a hollywoodi moziélet válogatott jelesei. Nem futó impresszió, hogy az „Ut a boldogság felé” az első filmek egyike Nagyváradon, mely nemcsak addig kelt érdeklődést, amíg leperog, de mély nyomot hagy a néző lelkében akkor is, ha az a legkevésbé sem szentimentális természetű. (bl.)

A Budapesten elfogott bajor ellenforradalmárokat Románián keresztül Törökországba toloncolták

Budapestről jelentik: Három bajor horogkeresztes vezért, Thörmann, Werner és Bartelt tegnap kísérték kényszerutlevéllel toloncun a román határra, hogy Románián és Bulgárián keresztül Törökországba jussanak, ahol új életet szándékoznak kezdeni.

A politikai detektívek egyik szobájában őriznek ugyancsak egy fiatalembert, aki senki más, mint a nagytétényi villa titokzatos vendége, az Erzberger-gyilkos Förster-Schulze Henrik. Schulze, amikor a múlt héten kiadatása megtagadása után a törvényezék fogházából kiszabadult, azt mondotta, hogy Nagytéténybe megy, ahol Gömbös villájában fog ismét lakni. Mikor egy nappal később arra utasították a főkapitányságot, hogy Schulzét ismét fogja el és indítsa meg a tolonceljárást, Erzberger gyilkosa már nem tartózkodott a Gömbös-villában. Ma délelőtt azután egészen váratlanul Schulze Henrik megjelent a főkapitányságon és önként jelentkezett.

Szókése óta szőke angol bajuszt növesztett magának, amivel könnyen felismerhetővé tette az arcát. Schulze Henriket feltétlenül ki fogják toloncolni, de tekintettel arra, hogy kiadatását megtagadták, nem illetőségi helyére, hanem olyan országba, amely Erzberger gyilkosát befogadja. Schulze Henrik a három horogkereszteshez hasonlóan, Törökországot választja tartózkodási helyül.

A Pozsonyban elfogott Thylessent kiadják Németországnak. Pozsonyból jelentik: A berlini rendőrkapitányság a következő sürgönyt intézte a pozsonyi államügyészséghez: „Thylessen fogva tartandó. További értesítés jön”.

ÚJ DONSA GOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
STRADA PRINȚUL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA) NO. 6.

Riadótűlajdonos:
NÖNNENFELD ADOLF RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Helyben: egy hóra 50, negyedévre: 150, félre: 300, egész évre 600. Vidéken: egy hóra 60, negyedévre: 180, félre: 360, egész évre 720. Léti

R. Nagyvárad telefon száma 38

Előfizetéseket és hirdetéseket eljogad a kiadóhivatal és a Begecsa Hirtaplóda (Telefon 13-41)

EGYES SZAM ÁRA BUCURESTIBEN 4 LEI 50 B.

A Szigligeti Társaság Berzsenyi matinéjának műsora

Szerda óta árusítja a színházi pénzár a Szigligeti Társaság megnyitó matinéjának jegyeit. A matiné, melyet 19 én vasárnap délelőtt 11 órakor tartanak a színházban, ez alkalommal a legnagyobb klasszikus költőnek Berzsenyi Dánielnek emlékével főzik össze és vendéget is hívak, a legkiválóbb erdélyi költők egyikét, Reményik Sándort, kinek nevét már Erdélyszerte ismerik és be van jegyezve a magyar irodalom történetébe.

A legolcsóbb helyárakat, a szombat délutáni előadások árán árusítják a jegyeket, hogy mindenki főképpen a tanuló, kereskedő és ipáros ifjúság is megjelenhesen.

A matiné magas színvonalon álló műsora a következő:

1. Karácsonyi János dr. püspök, nagyprépost előki megnyitó beszéde.
2. Berzsenyi: Közelítő tél, szavaija Nagy Berla színművésznő.
3. Hilt László r. tag értekezése Berzsenyiről.
4. Reményik Sándor az E. I. T. tagja verseit olvassa fel.
5. Várady Aladár r. tag legújabb dalait énekli Rohonczy Mihály színműv. sz., a szerző zongorakísérete mellett.
6. Berzsenyi: Bucsuzás Kemenesaljától, szavaija Gál Piri.
7. Paálffy Gúlcsey Irén r. tag „Mejjedzés” című elbeszélése.
8. Bárdos László és Korda Béla r. tagok versei.

* A király-szobor egy óra hosszat lepel nélkül állott. Tegnap reggel 10 órakor egy órára levetették a király-szoboról a vászonlepel s fotográfálásra készültek. Kis társaság jött össze az impozáns szobor alát, amelynek talpazata faragott erdélyi márvány. Dr. Bucico Coriolan polgármester, Köszeghy József tanácsos, Benedek Aladár tanácsos, Bicaoglu ezredes, Bazili Mihály igazgató, Iliescu Örnagy és még többen tekintették meg a szobrot. Nagy tömeg állott a kökerítésen kívül, amelyet a hatalmas lovas-szobornak messze látszó szillettei vonzott oda. A szobor keleti oldalán ez a felírás olvasható:

Ferdinand I.
Regele Românilor
MCMXXIV.

Északi oldalán plakettben a jelenet, amikor a király megkoszorúzza a királynét. A történelmi jelenet szereplői Bratianu Jonel miniszterelnök, Károly trónörökös, felesége Elisabéth és a két királyi hercegnő, Bratianu Vintila, Mosoiu Trajan tábornok, Mardarescu, Vaitoi-anu, Duca, Anghelescu, Constantinescu, Inculetz, Marzescu, Sassu, Nistor miniszterek, Orleanu, a kamara, Ferechide, a szenatus elnöke, Christea Miron érsek. A déli oldalon egy tiszai kép, a király hata mögött Mosoiu tábornok.

* Fábíán megvágta Ulain. Budapestről jelentik: Az Ulain-Fábíán-párbajban a második menetben Ulain heves összeesapás után tarkójától jobb szeméig terjedő hosszú éles vágást kapott. A párbajorvos konstataulta a harc képtelenséget. A felek nem békültek ki. Ulain segédei Zsilinszky és Gömbös voltak, Fábíáné Pakots József és Hajdu Marcell dr. ügyvéd. A párbajt Gömbös Gyula vezette.

* A Cion-templomban az istentisztelet Sminiazeresz vasárnap este 6 órakor hétfőn és kedden háromnegyed 10 órakor kezdődik.

* Macdonald választási kilátásai. Londonból jelentik: Kormánykörök a választási harc kilátásait kedvezően ítélik meg. Különösen Anglia nyugati részén hódít a munkáspárt. A jelöltek száma 1330, köztük 530 konzervatív, 500 munkáspárti és 300 liberális.

* A „Mizrachi” szervezet ünnepi összejövetele. A „Mizrachi” szervezet, mint minden évben, az idén is Szimchesz-Thora ünnepén, folyó hó 21-én (kedden) d. u. 4 órakor tartja meg szokásos összejövetelét a Metropól-éttermében, melyre ezúton hívja meg Nagyvárad zsidóságát. Az összejövetelnek különös érdekességet ad, hogy a Palesztina-kérdés, mely ma már minden zsidó érdeklődésének középpontjában áll, minden szempontból megvitatás alá kerül és minden vélemény készséges meghallgatásra talál. Az összejövetel iránt a zsidóság széles rétegeiben óriási érdeklődés mutatkozik. Az ünnep befejezésével kedélyes bankett lesz, melyre előjegyzéseket felvesz a Metropól-étterem.

* Sztrájk előtt az asztalos-ipar. A nagyvárad asztalos-ipar sztrájk előtt áll. Az összes alkalmazottak bérharcot indítottak s kívánságuk az volt, hogy 25 százalékos béremelést adjanak a munkaadók. Az asztalosmesterek tegnapi gyűlésükön kimutatták, hogy a kollektív szerződés értelmében 3 havonta kell befizetni a munkások az élelmiszerek árának emelkedését s erre már tekintélyes béremelést adtak. Nem adhatnak tehát 25 százalékos emelést, csak 10 százalékos. Az alkalmazottak erre a munkadügi felügyeletségnél a sztrájk jog kimondását kérték. Az asztalos-ipar tehát sztrájk előtt áll. Lehet, hogy a tavaszig elhasszlik a munkások a sztrájkot, szerződést addig nem kötnek a mesterekkel. Vagy — ni t a mesterek sejtik — egyes műhely-harcot kezdenek, amelyekkel a többi műhely támogatását megtarthatják.

* Ópiumszivás közben fogták el a sanghai kormánycsapatok vezérkarát. Mukdenből jelentik: Csangcsulin csapatai négy napos véres harc után kivetkék a kormány csapatait a sanghai hegyekből. Ugy a felkelők, mint a kormánycsapatok súlyosabb vereséget szenvedtek. A kormánycsapatok hadosztályparancsnokát ópiumszivás közben lepték meg és teljes vezérkarával együtt legyilkolták.

* A nagybányai kolónia három külföldön is elismert nagy művésze: Delli Antal, Jándy Dávid és Korda Vince nyitja meg szennázációs és abszolút művészi kiállítását a Helikon pompás termeiben. Az ünnepélyes megnyitás vasárnap délelőtt lesz. Ez a kiállítás, mely páratlanul előkelő és tökéletes művészi nivót képvisel Nagyvárad minden műértő közönségét a Helikonba fogja vonzani. Belépődíj nincs.

* Elütött egy váradai autó egy szalon-tai asszonyt. Tegnap jött haza aradi utjáról Wertheimstein Viktor, a Hitelbank váradai fiókjának egyik igazgatója. Az autó — amely egyébként a Sudrics-Petróczi-cég gépkocsija, — megengedett sebességgel hagyta el Szalontát, amikor az ut mentén egy szalon-tai asszony átkarolt futni a kocsi előtt. A soffőr túlkölt, sőt fékezett is, az asszony azonban nem hallhatta az autó jelzését és a szerencsétlen nőt a gépkocsi elütötte. Súlyosabb természetű sérülést szenvedett a nő, akit Wertheimstein Viktor azonnal fölvetett kocsijára és beszállította a kórházba. Az asszony sérülései nagyon súlyosak.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

BELLA DONNA

DORIAN FILM

* Elmaradt a királyi pár madridi látogatása. Bukarestből jelentik: A királyi pár külföldi útja előtt egy konfliktusból kifolyólag lemondtak a madridi udvarnál tervezett látogatásról. Madridból érkező jelentés szerint a bukaresti spanyol követet visszahívták és a bécsi követséghez osztották be meg nem határozott munkakörrel. A bukaresti követség ügyeit egy meghatalmazott miniszter vezeti.

* A trónörökös születésnapja. Bukarestből jelentik: Károly trónörökös tegnapi születésnapja alkalmából a székes-egyházban ünnepi istentiszteletet tartottak, amelyen megjelentek a kormány tagjai, a hadtestparancsnok és a tisztikar képviselői. A templom előtt egy repülő századot vendeltek ki a trónörökös üdvözlésére.

* Kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők vezetősége vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Kőműves Otthonban.

* Elveszett könyvek. A Szigligeti Társaság a háború előtti években nagy áldozattal három népkönyvtárt állított fel, a melyek igen szépen működtek. A forradalom idején a könyvtárakat egyes tanintézetekben helyezték el, ahonnan azonban több ezer kötetet szétvittek. Nagyon értékes könyvek veszttek el, így Brebín Aliatok világának tíz kötetes műve több példányban, világtörténelem, természettudományi és szépirodalmi munkák. Egyrészüket egyes urak megörzés végett vitték magukhoz, azonban visszaszolgáltatni mindeideig elmulasztották. A társaság ez uton is felkéri mindazokat, akiknél könyvek vannak, vagy tudják, hogy kinél vannak könyvek, hogy a főtikárnak (Peredy György tjságíró Nagyvárad szerkesztősége) jelentsék be, hogy az elhozzatalról gondoskodhasson. Több helyről már sikerült könyveket visszaszerezni igen értékes műveket, mint a Műveltség könyvtárának folians köteteit, klasszikus regényeket stb. A társaság mindazok ellen, akik a náluk levő könyveket nem küldik vissza, a rendőrség segítségét fogja igénybe venni.

* A munkásszínház első előadása folyó hó 26-án lesz megtartva a városi színházban, mely elé nagy várakozással tekint a munkásszínház közönsége, a mely a mult színházi szezonban is a világirodalom kitünőségeit láthatta a munkásszínház műsorán. A kulturbizottság ez alkalommal is arra törekszik, hogy az irodalmi érteken felől még a társadalmi felvilágosítás ügyét is szolgálja. Ez alkalommal Heyermansnak, a Remény írójának „85-ös szám” című drámája és Korda Bélának, a kitünő fiatal nagyváradi írónak „Az igaz” című egyfelvonásos színműve kerülnek bemutatásra. Szaválni fog még azonkívül Gróf László, aki Kiss József „Tüzek” című drámai költeményét és Ady-verseket fog előadni.

* Munkásotthon vezetőségi gyűlés szombat este 8 órakor a Kőműves Otthonban.

K. Ficsor Ilus tanciskolája október hó 20-án nyílik meg (Sas-passaage, volt Bonbonniere helyiség) külön csoportban gyermekek, felnőttek, kezdők, haladók részére. Magánórák az összes mondain tancekból. — Beiratkozni f. hó 17-től kezdve 5-8 óráig a tanciskolában lehet.

* Az agyonlőtt hét besszarábiai paraszt. Bukarestből jelentik: Az Univerzal foglalkozva a Besszarábiában agyonlőtt hét paraszt ügyével, hivatalos helyről nyert értesülés alapján közli, hogy a hírek megfelelnek a valóságnak. Az agyonlőtt parasztok részt vettek a tatárbarani lázadásban, ahol elfogták őket és Kisenebe való

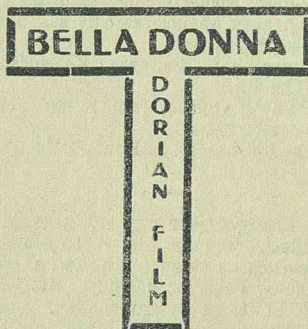
szállítás közben a foglyok szökést kíséreltek meg, mire a csendőrök lelőtték őket. Tatarescu miniszter a parasztpárt erre vonatkozó feljelentésére megbízta Hioveanu ezredet a legszigorúbb vizsgálat megejtésével.

* Nasta Mihály és Hubert Etel ária és dalosestélye október hó 25-én, szombaton este lesz. Jegyeket a Katholikus Kör pénztárában árusítanak naponta délelőtt 9 órától 1 óráig.

* Elveszett egy karikán 3 kis kulcs. Kértek a megtaláló, hogy azokat a vármegyei házfelügyelőnek átadni szíveskedjen.

* Királygyalázásért három napi fogház. Vasaskőfalván Gulás Flore bement Bancsi Sándor kocsmájába s a fizetésnél, mert Bancsi jó pénzt szakadozott pénzekre váltotta, összeveszték. Veszekedés közben Gulás Flore szidalmazta az uralkodót is. Királysértésért került a törvényszék elé, mely három napi fogházra ítélte.

* Tíz perces fogházbüntetésre ítélték Londonban egy asszonyt. Londoni tudósítónk jelenti, hogy szombaton egy jelentéktelen lopási ügyben ítélték az egyik bíróság, de a lapok mégis hosszú tudósítást írnak róla, mert most történt először, hogy olyan rövid fogházbüntetést szabtak ki, amilyen még sohasem fordult elő az angol, sőt talán a többi nemzet igazságszolgáltatási krónikájában sem. Egy asszonyt azzal vádoltak, hogy elloptott egy paplant és a bíróság arra való tekintettel, hogy két hétig előzetes tartóztatásban volt, továbbá, hogy tetőre a borzastó nyomor készítette, mindössze tíz percig tartó fogházbüntetésre ítélte. A vádlottat 11 óra 50 perckor vezették le a cellába és pontosan 12 órakor kibocsátották. Egy gazdag hölgynek, aki jelen volt a tárgyaláson, annyira megesett a szíve a szerencsétlen asszonyon, hogy magához vette.

* Szőrmeáru vásárlásnál 10% engedmény Lechner str. Ciorogariu 4.

* Schoetal és Hörtlein wieni kelengye, fehérnemű és Siegl-féle cernavásznak békeminőségben Markovits Józsefnél Ciorogariu (Uri)-utca, Nyíri-házban, ki 44 év óta a helybeli piacon ismert a legolcsóbban szerezhetők be.

* A lipcei vásárról nagy mennyiségű szőrmeáruval megérkezett Lechner szücsmester Str. Ciorogariu (Uri)-utca) 4.

* Kézimunka kiállítás. Kélin, függöny, drapéria, abroszok, diványpárna, aranyterítők, tipocennel, madeira munkák, gobelinek, filécsipkék, betétek, motívok mindenféle nagyságban nagyon olcsón kaphatók Weinbergerné Zárda-utca 1. sz., Str. Manastari, Kapucinus-utca mellett.

Old England keztyűi, harisnyái, női férfi ernyői legjobbak és es legolcsóbbak.

* Őszi időnyre fiú és leányka-ruhákat a legszebb kivitelben, jutányos áron készített öv. Rácó Hermanné Str. Jorga (Zöldfa) utca 6. szám.

Rubinstein 23-án

* Gummi hasfűző és trickó melltartó modellek Keszenbaum Juliska fűzőtermében. Ferdinánd király (Rákóczi) ut.

* Bőrkabátok a legszebb, legolcsóbb Lechner szücsnél str. Ciorogariu 4. sz.

* Vidéki tisztviselőnek és tisztviselőik is élvezik a kedvezményes olcsóbb árakat Rimanóczy-utcan Kertész női divatszövet, posztó és vászonárak Reklámüzletében.

* Aszódinál Sas-palota tea-rum literje 30 lei, új termései teák és kávék érkeztek.

A Bitumen a szoborleplezésre tekintettel kapott anyagot

A mezőtelegd-tatarosi bánya tulajdonosának, a Banca Minelornak szerződése volt a Bitumen részvénytársasággal, a mely a királysobor körüli aszfaltozási munkákat végzi, ezenkívül a Cosbuc-utca aszfaltozását is elvállalta. A cég hozzá is fogott a munkához, de megakadt.

Közbejött ugyanis Satori Mór mezőtelegi gyáros, akinek a Banca Minelor 1.700.000 lejellel tartozik s a céget perelte, később pedig lefoglalta a raktárkészletet. A Bitumennak elfogyott az anyaga, 40 vagon bitument kért a cégtől, amely ezt megtagadta, mert a bányát lefoglalták bíróság. A Satori-Banca Minelor perben október 29-én lesz a másodfoku ítélet, de addig a Bitumen nem várhatott. A vidéki járás bíróságához fordult tehát, hogy tekintettel a szoborleplezési munkálatok befejezésére, dr Grünstein Béla zárgondnokkal adasson ki 4 vagon bitument. A bíróságnál a végrehajtást szenvedett cég kijelentette, hogy ő eleget tesz a kötelezettségének abból a készletből, amely nincs lefoglalva s ezt 1-2 nap alatt teljesíti.

Tegnap délelőttre tüzte ki a bíróság a határozat kihirdetését, de a felek nem jelentek meg, mert a Bitumen megkapta a kívánt anyagot s hozzáfoghat az Egyesületesi-ter aszfaltozásához.

TÖZSDE

Zürich, október 17. Nyitás: Berlin 10 0-a 124, Newyork 521 egy., London 2339 fél, Páris 2735, Prága 1548 háromn., Budapest 0.0068, Bukarest 285, Bécs 0.0073 fél.

Bukarest, október 17. Zárlat. Devizák: Páris 960, London 817, Newyork 180, Zürich 35, Róma 795, Bécs 25'80, Prága 542.

Valuták: Font 825, frank 10, svájci 35, lira 800, dinár 250, dollár 180, osztrák 27, magyar 24, szokol 530.

Zürich, október 17. Zárlat: Berlin 10 0-a 123 öny., Amsterdam 203 háromn., Newyork 521 fél, London 2340, Páris 2735, Milánó 2275, Prága 1547 fél, Budapest 0.0067 fél, Belgrád 735, Bukarest 277 fél, Varsó 100 egy., Bécs 0.0073 fél.

Budapest, október 17. A pénteki értékpapírral zárlat: Angol-Magy. 4550, Hazai b. 46, Magy. H. 439, Leszám. 69, Olasz. 20, Osztr. H. 155, Salgó 444, Rima 118, Allamv. 455, Bosny. Ag. 52, Földhitelb. 208, Hermes 32, Ingatlanb. 190, Forg. b. 33, Mercur 850, Keresk. b. 1070, Belv. tak. 28, Egy. bp. főv. 98, Magy. Ált. Tak. 113, Pestő Hazai 2980, Borsod-Misk. 130, Concordia 35, Első Bp. gőz 115, Gizella 62, Viktória 221, Borsodi szén 106, Drasche 150, Ujlaky 150, Urkányi 710, Globus 36, Csáky 1250, Ganz-D. 2120, Ganz-V. 1050, Györffy 65, Hoffher 100, Lang 93, Lipták 18, Schlick 48, Schuller 36, Teudloff 55, Wörner 23, Osztr. légsz. 500, Baróti szesz 190, Égisz 40, Izzó 645, Papiripar 33, Flóra 65, Goldberger 140, Hung. műtr. 96, Karton 106, Klotild 45, Hungária gőzm. 113, Beocsina 800, Szász. 240, Mafneizit 1545, Közuti 65, Cukor 2100, Österm. 185, Gummi 225, Mezőg. 330, Ocean 19 fél, Olajipar 59, Phöbus 47, Villányi 58, Zagyva-pálf. 21 fél, Ált. fa 16 fél, Guttmann 720, Lignum 49, Malomsoky 3500, Neuschloss 8, Ofa 510, Rézb. 80, Szlavónia 72, Nasici 1920, Zabolai 64, Zentárosk. 140, Adria 1055, Atlantica 18 fél, Levante 158, Tröszt 157, Kohó 345, Ált. közsén 2625, Déli 54.

Október **19** Vasárnap

dél előtt 11 órakor

SZIGLIGETI TÁRSASÁG BERZSENY MATINÉJA

a színházban, ifjúsági előadások helyeire. — A jegyeket a színházi pénztár már árusítja.

Üzlethelyiség azonnal átadó

pár lépésnyire a Regele Ferdinand (Rákóczi)-utól még három évig érvényes szerződéssel.

Czim Hegedűs Hirlapiroda.

SZÉPSEGHIRAIT tökéletesen eltávolíthatja, arcát, szemét, száját végleg, utánnyomok nélkül **D. Sternberg Helén** kozmetikai intézetében, Maria Királyne (Bemer)-tér 3. l. em.

Figyelem! Női és férfi **Harisnyák, Keztyűk** **NEUMANN** **Figyelem!** Leszállított olcsó árakban.

Strada General Moşoiu (Kerl-utca) 1. szám

SZÍNHÁZ

HETI MÚSOR:

Szombat d. u.: Antónia, olasz helyárrakkal.
Szombat este: Arvácska, ujdonság másodszor, bérletszünetben.

Vasárnap d. u.: Mintha álom volna, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Arvácska, bérleten kívül.
Hétfő: Arvácska, ujdonság negyedszer, A) bérlet.

— Arvácska. A péntek esti premier minden tekintetben bebizonyította, hogy az a várakozás, a mellyel az egész város közönsége az Arvácska bemutatója elé tekintett, indokolt és helyes volt, mert a színház felai régen hallottak olyan tapsorkánokat és hangos kacagást, mint ennek a kitűnő Zerkovitz-operettnek első előadásán. Már az első felvonásban a gyönyörű és új Dunaparti díszlet keretei között lezajlott jelenetek megálapították az operett sikerét. Ez a ritka nagy siker a második felvonás szenzációsan díszletezett dívatáruizletében tovább fokozódott és a nagyszerű, egészen újszerű és akrobatikus ügyességet igénylő táncszámoknál, valamint a magyaros mulatójelenetnél elérte a csúcspontját. A szüfolt háza közönsége egyhangúan megalkotta, a legmagasabb követelményt is kielégíti. Szenzációsan nagy sikere volt annak a táncórának, amelyet T. Pogány Janka, Betegh Béby és Bihari, valamint annak a duettnek is, amelyet Betegh Béby és Bihari táncoltak. Tomboló tapsorkán köszöntött Jackie Coogannak frappáns és bájos táncos pontját, amelyet Antalfy Margit tanított be növendékeinek, Ligeti Macának, Zilahy Jósának Gabinak és Homoki Józsefnek. A drága csöppsegeket a közönség alig akarta elengedni a színpadról. Az Arvácska sikere elvitathatatlan, a premier közönsége az egész városban ennek a feledhetetlen estének szenzációiról beszél, úgy, hogy a nappali pénztárt a mai napon a szombati, vasárnapi és hétfői előadásra szóló jegyekért valósággal megostromolták. A premier nagy sikerét minden dicsőreget megérdemlő művészi produkciójukkal biztosították Kertész Mancsi, Rohonczy Mihály, Madas, Martinek, akik a darab minden előadásán részt vesznek. A zenekart Békefi Mihály dirigálja.

— Déltutáni előadások. Szombaton déltutáni olasz helyárrakkal Lengyel Menyhért nagyszerű színjátéka, az Antónia kerül színe, a címszerepben Jósika Micivel, míg a többi főszerepeket T. Pogány Janka, Kertész Mancsi, Betegh Béby, H. Kőrösi Juci, Tóth Elek, Martinek, Bihari, Hevesi, Madas, Galambos játsszák. A déltutáni előadáson is részt vesz Bura Sándor teljes zenekarával, vasárnap déltutáni mérsékelt helyárrakkal Mintha álom volna című operettet adja a társulat. A főszerepeket Biczó Margit, Barna Sári, Rohonczy, Bihari, Madas és Stoll játsszák.

MOZI

— **Dorian filmszínház.** „A belfásti grófnő” azon csekély számú olasz filmek közé tartozik, amely film kivétel nélkül mindenkinek megnyerte a tetszést. A film témája annyira lebilincseli a közönséget, különösen annak utolsó felvonása, melynek minden egyes moza átát lélekzavaróan figyelni a közönség. Osztrák gyönyörű vidékein történik a felvételek és hatalmas tömegjelenetek teszik impozánssá a filmet. A főszerepet a bájcs Suava Gallone alakítja. Az előadások ma, szombaton 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A 3 óras előadás mérsékelt helyárra.

— **Griffith-film az Apollóban.** Griffithnek, a világ leghíresebb filmszerzőjének és rendezőjének legnagyobb, legelőkeltebb filmje megy hoinap, szombattól kezdve 5 napon keresztül az Apollóban. A világ összes metropolisáiban hónapokon keresztül ment e film a legosztatlanabb sikerrel a Lillian Gish és Rudolf Barthelmess, a két főszereplőnek játéka a legteljesebb élményt és tetszést váltotta ki mindenkiből. A film témája mindenkinek fog tetszeni, van benne kalandorész, szentimentális rész, társadalmi rész úgy, hogy minden igényt ki fog elégíteni.

— **Passage (volt Vigadó) mozgószínház.** Ma, szombaton „Marccó, az erő emere” című izgalmas Dorian-film kerül műsorra. A kalandorfilmek egyik legérdekesebbje közé tartozik a kiváló Dorian-film, melyben Marccó ritkán látott erőmutatványokkal lepi meg a közönséget a fordulatos és humorral teli fímben. A kalandor-filmet megelőzi „Fatty a ligetben”, 2 felvonásos kacagató burleszk. A Passage-mozgószínházban a helyárrak a régiek maradtak: Páholy 25, szölye 20, tamlásszék 15, zártzék 10 lei. Az előadások kezdete fél 4, fél 6, fél 8 és egyenyed 10 órakor. A fél 4 óras előadás mérsékelt árú, melynek jegyárai a következők: Páholy 20, szölye 16, tamlásszék 12 és zártzék 8 lei.

KABALA

Irta: Bónyi Adorján.

Ekkor egy újabb esztendő fáradhatatlan buvárkodása, folytonos töprengése után az egész tervezetet átdolgozta és meg volt győződve, hogy most már aztán visszavonhatatlanul belépett az emberiség nagy elméi és csodálatos jövőit sorába. A tervezetet illetékes körök azonban másodszor is hasznavehetetlennek nyilvánították.

Harmadszor is nekifogott. Közben, egész idő alatt ravaszul és óvatosan figyelte az életét, hogy mik azok a dolgok, amik elgáncsolják. Volt egy régi aranyórája: fiókba dobta, nem hordja többé. Háttha a balsors ehhez fűződik? Szerette a jó cigarettákat, most kezdett egy bizonyos komiszabb fajta dohányt szívni, aztán meg váltogatta a legkülönbözőbb cigarettafajtákat: háttha ez vagy az a fajta hozza a balszerencsét? Végül lemondott a dohányzásról: a nem dohányzó emberek általában szerencsésebbek.

Írásnál különböző tollakat használt. Váltogatta a tollszárazakat. A piros az szerencsétlen. Barna: az is szerencsétlen: Végül megállapodott egy kis törött, fekete tollszárra. Ezzel fog dolgozni. Valami vak reményesség fűzte ehhez a régi fekete tollhoz.

Minden második nap borotválkozott. Ugy találta, hogy azok az napokon, amikor frissen van borotválva, apró kis ku-

darok, bosszankodások érik. Beszűntette a borotválkozást, hosszú, kusza, vörhenyes szakállt növesztett.

Azt is észrevette, hogyha mosolyog, különösen meg ha hangosan nevet, nyomban utána valami kellemetlenség éri. Ettől kezdve visszafojtotta magában a nevetést, erőt vett a mosolyán, az arca oly komoly lett, mint egy lárvá.

Nem járt sétatálcával, készakarva elvesztette valahol, a mellényét rendetlenül gombolta, egy lyukkal fölfebb vagy lefebb, néha esténként óvatosan fordítva vette fel a hálógépet, az ajtókat hetekig jobb kezével, aztán hetekig balkezzel nyitotta fel, egyszer megpróbálta, hogy napokon keresztül sántikálva járt-kelt („a sánta emberek szerencsések”), majd hirtelen az az ötlete jött, hogy minden nyomorúság talán a régi lakásukhoz van kötve és gyorsan kihurcolkodott tehetetlen családjával együtt új lakásba.

Mindent végigpróbált, semmi sem használt. Harmadszor is hiába szaladgált világboldogító terveivel fórumtól fórumhoz, tekintélytől tekintélyhez. Most már kezdett tétovázni. Nem látott tisztán. Miféle rejti magában itt körülötte valahol azt az erőt, amely nem engedi boldogulni?

Aztán egy napon meghalt az anyja. Csak úgy átsóhajtottta magát az örök alvók országába. A csik család őt a hivatalból hívta haza. A hivatalban éppen percekkel előbb értesült arról, hogy előléptették, magasabb rangba került.

Amint a holt asszony ágyánál állott, egyszerre fölémlett benne egy gondolat: anyja nyolc órakor szenderült el a fél kilenc körül tudatták előléptetését. Örök-ké izgatott, gyanakvó agya megtalálni vélte az összefüggést.

Es egyben minden rejtélyt nyitját.

Ez volt a baj. Hogy egy végzetes, szerencsétlen családban született és ennek a balsorsu családnak két tagja élt itt körülötte és lekötözték hozzá is a balsorsot... Az egyik, szegény, elment és nyomban emelkedett vele a sorsa bús szekere. A másik... a másik...

Mint egy mániakus vetette rá magát erre a gondolatra. Falta, magába szívtá, alig tudott mássra gondolni...

Mig nem áll egyedül... mig nem folytatja utját tökéletesen egyedül... Addig hiába minden. S néha, ha a sápadt, nyomorult kis lányra nézett, egy arcon, egy szemben, egy sápadt nyakon és a csontfátyott kis kezeken látni vélte azt a régi szint... azt a penészes, gyűlöletes, hullámzó zöld szint... a balsors színét!

Hosszu ideig küzdött a szándékával. Végre egy napon nagyot rázott magán. Csodálatosképpen néhányszor el is mosolyodott. És este, amint orvosságot adott be a beteg kislánynak, a szürke, fosillámlo porokat, félrevonulva, fűgőn, gondolkodás nélkül töltötte bele mind a beteg estéli kávéjába.

— Almos vagyok — szolt nemsokára a lány és szemhéjai bágyadtan küzdöttek.

— Aludj, lelkem, aludj — mondta mély hangján, amely úgy csengett a néma szobában, mint egy rettenetes kacagás.

Aztán kiosont a szobából, a szél söpörte lent az utcát. A vén szürke ruha foszladozva libegett tagjain, nyaklédője rostokban élt csak a nyakán, cipőbe becsapott a sár. Ugy érezte, máglya és a homloka mögött, szakállának, hajának szálaiban hosszan elnyulva röpködtek, a szája kinyíllott, tág tüdővel szedte a lélegzetet és azokat a távoli, fényes lámpákat nézte, mik olyanok voltak, mintha ők lennének a ragyogó, messzi szerencse... a hirnév, a jóllét, a boldogság...

(Vége).

Előadás és csinos kivitelben, jó minőségű

**DIÁK
EGYENRUHÁK
WOLLÁNÁL**

Oradea-Mare, Strada Cogălniceanu
Várady Zsigmond-utca 11. sz. alatt

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelezés

Aróapelastra használaton Agi-cremet. Kapható drogériákban és illatszerárakban. Főlerakat: Dana gyógyszertár Oradea-Mare. Kiváratra szépségápolásról hasznos prospektust ingyen és bérmentve küld.

Antonia. Csütörtökön vártam. Szombaton féltengegykor várom. Levelem. Hoffmann. 283

Vagyonos, kizárólag uriember ismeretséget keresi fiatal urasszonyn. Leveletet „Vagyonos uriember” jellegre kiadja. a. 275

OKTATÁS

Nyolcadikos zsidó lyceumista tanítványt vállal. — Cim: Biró József, Zárda utca 1. 149

Göjdu lyceumban érettségizett joghallgató yceumi középiskolai és magántanulók tanítását vállalja. — Cimeket Szarboveszky-utca 2. Tozsdébe. 156

LAKÁS

Intelligens középkorú házaspár albérletbe venne kétszobás lakást, konyhával vagy anélkül, esetleg butor nélkül. Címét kiadja. 271

Központban egy utcát hátszoba varrodának, irodának, bármilyen műhelynek is szolgálna azonnal elfogatható. Iroda: Ep. Pável-utca 5. 276

Szép butorozott szoba idősebb uriembernek uri családnál. Címét kiadja. 273

Magánháznál kevés letelepítendő háromszobás, előszoba, fürdőszoba komplett akas kúrtól, d szőlőállat sürgősen kiadó. — Iroda: Ep. Pável-utca 5. 278

Alkalmazás

Domborműnyomda és pozsttyír üres utazót keres. Levelet „Magyar, román nyelvismere” jellegre kiadja. 274

Perfekt tisztességes szakácsnőt azonnalt keresek. Barna, Ulmann palota. 274

Szeptatás adának ajánlkozom 6 hetes gyermekemmel. Illés Mari (Bélfényér) Belfir. Uj-u. 220

Ügyes szobaleányt jó bizonyítványokkal keresek. Str. Nic Iorga (Zöldfata) 1. III. emelet. 282H

Ózsi, téli női kosztümök, kopönyvek, ruhák és férfi fehérneműek 250 - 600 leig teljesen készülnék a leggyorsabbított a legdivatosabbig Nigesztelep 100/62. Schwartz-ház. 340

Vásárlás

Anterokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkei és fia

Butor, szőnyeg és régiség, kereskedők Str. General Mesote (Mező Mihály) utca 10

ELSZAKITHATATLAN

KÉR MUNKÁS, VASZON ÉS SZÖVET RUHÁK „INDUSTRIA” RUHAÜZEM ORADEA-MARE, CALBA VICTORIE No. 1.

Adás-Vételei

Kiserleti dynamo-gép kézi hajtára jutnyos árban eladó Str. General Holban (Széles-utca) 19. sz. 248

4 szobás, fürdőszobás magánház Szent János-után 400.000 Leiert eladó. Vevő címét „Aznap elfogadható” jellegre kiadja. 285

Szalagfűrésztavazás, teljesen jókában, juányos árban eladó. Str. General Holban (Széles-utca) 19. szám. 249

Szilfa ebédő, gyönyörű, eladó, megékinthető Bodis asztalosnál Mezőtelegen. 244

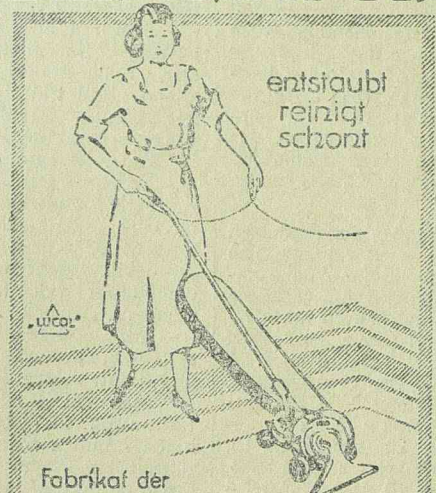
Ruhafestés minden színben.

Matula-féle üzlet megnyílt

lakk és festékekből orlási raktár. Vas és konyhafelszerelések, valamint selejtes áruk olcsón kiárusítottak.

Fő-utca 2. (Muzella mellett)

DER VAMPIR

Fabrikat der

ALLGEMEINEN ELEKTRICITÄTS-GESELLSCHAFT

zu haben in allen Elektrotechnischen Verkaufsgeschäften.

Vincellért

szakképzett, (földmívelő, gyümölcs-termelő) keresek egy mar ültetett és ültetés alatt levő szőlőtelepre. — Előnyben a nős, 30-40 év körüli férfi. — Cim:

V. GEORGESCU, Bárlad

post prefect, director Bancei Taranilor.

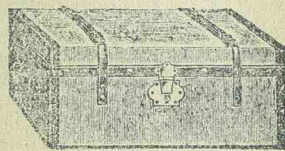
Elsőrangú kosztümöket, kabátokat ANGOL ÉS FRANCIA RUHÁKAT a legújabb divat szerint meglegő szolid árban készit VALENTIN NŐ DIVATTERME Kórház-utca 17.

URHÖLGYEK!

Aki szépen szeret ruházkodni, bizalommal keresse fel FÜÖP Dániel

angol francia női divat szalonát, Str. Vlahuta (Szent János-utca) 12 szám. Szolid árak, pontos kiszolgálás. Tanulóleányok felvételnek.

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szaosvay-utca) 18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be elsőrendű bőröndárunk, berendezett kasszaink és iskola-táskáink eredeti gyárban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárunk elkészítését méretek szerint, ugyancsak vállalkozunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndárú és Táskagyár

Str. Cuza Voda (Szaosvay-utca) 18. szám.

A porcellán kiállítás

I. hó 23-án nyílik meg.

Nagyvárad még nem látott ilyen!

Az uri közönség figyelmébe!

Minden uri háznál aprólékos gondot okozott a háziasszonyának és urának a hasznát, avagy főbőlegessé vált, megunt, kinőtt ruhameük mikénti értékesítése.

Ettől a gondtól óhajítja a „Crisana” Adásvételi és Bizományi Iroda Teleky-u. 24. megmenteni az uriközönséget olyanképpen, hogy mindenféle ruhameük, ugymint: férfi ruhákat, felöltőket, télikabátokat, ugyancsak női kabátokat, kosztümöket, valamint férfi és női fe éneműket, gyermek ruhákat és fehérneműket, ugyancsak férfi kalapokat nyílt üzlet helyiségébe bizományba elfogad és gyorsan kiárusít

„Crisana” Adásvételi és bizományi iroda, Str. Alexandri (Teleky-utca) 24. sz.

E költözés miatt eladó telek megkezdett építkezés és épületanyagokkal 66 ezer Leiert. Értekezni: I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 25 Bodega. 287

Eladó filé csipkék, betétek, motvok, giprűle motívok, kézmunka stork, gyűnyök, arany és fehér terítők, diványpárnák, zsebkendők, abrosz 12 szalvétával egy végéig om rumburgi vászon, kelim abrosz nappali abrosz, egy 12 s emeles porcellán, egy 6 és 12 s emeles ezüst evőeszköz. Goblenképek, szőnyegek, álló lámpaernő. — Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. sz., jo bra. ZÁZ. 977H

Eladó prémmel díszített ten kabát, (14 év. kany) cipők, jó állapotba, sib. Str. Cuza Voda (Szaosvay-utca) 19.

Városi bunda, sziliszkin galerral, teljesen jókában, eladó. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 962H

Olcsón eladó rövidre átalakított hosszú Stelzhammer zongora. Str. Vlahuta (Szent János u.) 25.

Eladó ebédő, háló, nappali komplett szoba, ágyak szekrény, fekete taragott konzul tükör és kis asztal, szoba mozi teljesen jó, hosszú zongora. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 976

10 vagy 150 drb német faj anyabőrka egy vagy 2 évi 1 tes tartása kiadó. — Megt. ki tneő Nagyszalonta Battyányi-utca 72. 247H

Külföldiek

Penzkolon beblázásra, bármilyen biztosítékra azonnali kapható. Különbejárati szobákat, lakásokat, üzlethelyiségeket leggyorsabban közzvetlünk. Iroda: Ep. Pável-utca 5. 277

24 % kamatra kerestünk magánpénzt teljes fedezettel. Adásvételi Rit. Parcul Traian (Széchenyi-ter) 24. Ertesítés délután. 4

Ut evel, bérlet és bármilyen szőlőványhoz szükséges fényképek legolcsóbban Zenker fényképező, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fé 8-ig.

Pilisso és gouvér munkák nagyon olcsó árban készünek Strada Alexandri (Teleky-utca) 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny.

Perzsaszőnyeg

készítéséhez garantált napaló mosható gyapjútanal minden minőségben és színen legolcsóbb gyári árban azonnali raktárról szállit

„ORIENT”

perzsaszőnyeg szővőgyár Simleul Silvanleul.

Sonnenfeld

Str. Avram Iancu (Metropol szálló mellett)

Vadászati kellékek és löszerek

Bőr és bőrönd-árak dus választéka